Tevhid Daveti

Ebu Muaz Seyfullah el-Çubukâbâdî

Şüphesiz Allah Azze ve Celle'nin rasuller göndermesinin ve kitaplar indirmesinin sebebi ancak Ona ortak koşmadan ibadet edilmesi, korku, ümit, tevekkül, rağbet, rehbet, haşyet, yönelme ve benzerleri gibi Allah'ın kullarına emrettiği ve farz kıldığı bütün ibadet türlerinde Allah'ın birlenmesidir.

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ }

"**Cinleri ve insanları ancak bana kulluk etmeleri için yarattım**." (Zariyat 56)

{ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاء .. }

"**Oysa onlar, dîni yalnız Allah'a hâs kılarak ve doğruya yönelerek Allah'a ibadet etmekten başka bir şeyle emrolunmamışlardı…**" (Beyyine 5)

İhlas'ın hakikati, Allah'ın ibadette birlenmesi ve amellerin onu kirleten şaibelerden temizlenmesidir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ الَر كِتَابٌ أُحْكِمَتْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِن لَّدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ – أَلاَّ تَعْبُدُواْ إِلاَّ اللّهَ إِنَّنِي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ }

“**Elif. Lâm. Râ. Bu, hikmet sahibi olan ve her şeyden haberi bulunan Allah tarafından âyetleri muhkem kılınmış, sonra da iyice açıklanmış bir kitaptır. (Âyetlerinin muhkem kılınıp açıklanması), Allah'tan başkasına ibadet etmeyesiniz diyedir. Ben de size, Allah tarafından gönderilen bir uyarıcı ve müjdeciyim.**” (Hud 1-2)

Kur’ân’ın başından sonuna tamamı tevhidi açıklamaktadır. Allah’ın kitabında geçen her ayette tevhide delalet vardır ki, bu farzların en başında gelen farz ve en önemli meseledir. Allah’ın kitabındaki emirlerin ilki de tevhiddir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُواْ رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ }

“**Ey insanlar! Sizi de, sizden öncekileri de yaratan Rabbinize ibadet ediniz; belki böylece korunmuş olursunuz**” (Bakara 21)

Allah’ın kitabındaki ilk yasak da, şirkten yasaklamadır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ فَلاَ تَجْعَلُواْ لِلّهِ أَندَاداً وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ }

“**O halde (bütün bunları) bilip dururken Allah'a ortaklar koşmayın**” (Bakara 22)

Şayet kul, namaz, zekat, oruç, hac, sadaka gibilerinden dağlar kadar amelle Allahın huzuruna çıksa fakat beraberinde tevhid bulunmazsa Allah bu amelleri ondan kabul etmez. Bu ameller boşa gider. Zira kendisini İslam’a sokacak kapıdan girmemiş ve şirkten korunmamıştır.

Nitekim Nebî sallallahu aleyhi ve sellem insanlarla; Allah’tan başka hak ilah olmadığına ve Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem)in Allah’ın rasulü olduğuna şahitlik edinceye, namazı kılıncaya ve zekatı verinceye kadar savaşmakla emrolunmuştur. Buhari ve Muslim’in Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma’dan rivayet ettikleri hadiste Nebî sallallahu aleyhi ve sellem bunu bildirmiştir.

Kim İslam’a girmeye davet edildiği halde Allah’ın davetçisine icabet etmezse ya öldürülmesi ya da cizye vermesi gerekir ki, yeryüzü üzerinde yetki sahibi bir müşrik kalmasın ve din tamamen Allah’a ait olsun. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لاَ تَكُونَ فِتْنَةٌ }

“**Fitne (yani şirk) bitinceye ve Dîn, sırf Allah için oluncaya kadar onlarla savaşın**” (Bakara 193)

Şirk bulundukça ve Allah’tan başkasına ibadet edildiği sürece savaş da devam eder. Rasullerin efendisinin daveti bunun üzerine kuruludur ve şirki yok etmek, müşriklerden

intikam almak ve ortak koşmadan Allah'ı ibadette birlemek demek olan tevhid bayrağını açmak üzere gönderilmiştir.

Muslim, Sahih'inde Amr b. Abese es-Sulemi radıyallahu anh'den rivayet ediyor: "Ben cahiliyede iken insanların sapıklıkta olduklarını ve onların hiçbir şey üzerinde olmadıklarını düşünürdüm. Onlar putlara ibadet ediyorlardı. Mekke'de bazı haberler veren birinin olduğunu işittim. Bineğime bindim ve ona gittim. Bir de baktım ki o Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'dir. Kavmi tarafından zulme uğramıştı. Mekke'de onun yanına girinceye kadar kibar davrandım. Ona: "Sen nesin?" dedim. "**Ben bir Nebî'yim**" dedi. "Nebî de nedir?" dedim. "**Beni Allah gönderdi**" dedi. "Seni ne ile gönderdi?" dedim. Buyurdu ki: "**Beni akrabalık bağlarını gözetmek, putları kırmak, hiçbir şeyi ortak koşmadan Allah'ı birlemek… üzere gönderdi.**" Rasullerin davetinin temeli bu idi.

Kendisine karşı samimi olan kimse bu hadisi iyi düşünmeli ve davetini bu kaideler üzerine kurmalıdır. Bunun gelip geçmiş bir topluluk hakkında olduğunu zannetmemelidir. Böyle bir zan, apaçık muhkem nasları iptal eder ve cehaletin ortasında düşürür. Ayetlerde ve muhkem delillerde zikredilen ibretleri anlamayı engeller.

"Allah'ı birlemek üzere" sözü, bütün ibadetleri Allah'a halis kılarak yönlendirmeyi ifade eder.

"O'na hiçbir şeyi ortak koşmamak" sözü, Allah ile beraber başkasına duada bulunmanın engellenmesini gerektirir. Zira şirk, ibadeti bozar ve ameli boşa çıkarır. Allah'a bir peygamberi, bir meleği, bir veliyi, bir kabri veya başka bir şeyi ortak koşmak arasında fark yoktur. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَٱعْبُدُواْ ٱللَّهَ وَ لاَ تُشْرِكُواْ بِهِ شَيْئاً }

“**Allah’a hiçbir şeyi ortak koşmadan ibadet edin**” (Nisa 36)

İlk rasul olan Nuh aleyhi's-selâm’dan son rasul Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem’e kadar bütün rasuller davetlerine: “Allah’a kulluk edin, sizin için O’ndan başka bir ilah yoktur” sözüyle başlamışlardır. Nuh aleyhi's-selâm şöyle demiştir:

{ قَالَ يَاقَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ . أَنِ ٱعْبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱتَّقُوهُ وَأَطِيعُون ... }

“**Ey kavmim! Ben size gönderilmiş apaçık bir uyarıcıyım. Allah'a ibadet etmeniz, O'ndan korkmanız ve itaat etmeniz gerekir**” (Nuh 2-3)

İbadet, söz ve fiil olarak Allah’ın emrettiği her şeyi içerir. Allah’ın emrettiği şeylerin en büyüğü, ibadeti başkasına değil yalnızca Allah’a has kılarak O’nu birlemektir. Bu ibadete karşı ancak Firavun gibi büyüklenerek inat eden bir inkarcı ve onun benzerleri olan; Allah Teâlâ hakkında bilmedikleri şeyleri söyleyen Muattıla (Allah’ın sıfatlarını iptal eden) kimseler kibirlenir.

Kul, şirk ağından ancak Allah Teâlâ’yı birlemekle ve rasulü sallallahu aleyhi ve sellem’e tabi olmakla kurtulur. Nimet ve azap bu iki esas üzerinedir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحاً إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُواْ اللّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ إِنِّيَ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ }

"**Nuh'u kavmine peygamber olarak göndermiştik de (onlara şöyle) demişti: "Ey kavmim! Sizin için kendisinden başka ilâh olmayan Allah'a ibadet edin; zira ben, üzerinize gelecek şiddetli bir günün azabından korkuyorum**." (A'raf 59)

{ وَإِلَى عَادٍ أَخَاهُمْ هُوداً قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُواْ اللّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلاَ تَتَّقُونَ }

"**Ad kavmine de kardeşleri Hûd'u göndermiştik. (O da onlara şöyle)demişti: "Ey kavmim! Sizin için kendisinden başka ilâh olmayan Allah'a ibadet edin. Hiç sakınmaz mısınız?**" (A'raf 65)

{ وَإِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحاً قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُواْ اللّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ ... }

"**Semûd kavmine de, kardeşleri Salih'i (göndermiştik. O da kavmine şöyle) demişti: "Ey kavmim! Sizin için kendisinden başka ilâh bulunmayan Allah'a ibadet edin.**" (A'raf 73)

{ وَإِلَى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْباً قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُواْ اللّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ ... }

“**Medyen kavmine de kardeşleri Şu'ayb'ı göndermiştik. Şu'ayb (onlara şöyle) demişti: “Ey kavmim! Sizin için kendisinden başka ilâh bulunmayan Allah'a ibadet edin**” (A’raf 85, Hud 84)

{ وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقاً نَّبِيّاً – إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنكَ شَيْئاً – يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطاً سَوِيّاً – يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيّاً – يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَن يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ الرَّحْمَن فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيّاً }

“**Kitapta İbrahim'i de an. O, çok doğru bir peygamber idi. Babasına bir gün şöyle demişti: “Ey babacığım! İşitmeyen, görmeyen ve sana hiçbir faydası olmayan şeylere niçin ibadet ediyorsun? Ey babacığım! Şu bir gerçektir ki, sana gelmeyen ilim bana geldi. Bu sebeple bana tabi ol ki seni doğru yola hidayet edeyim. Ey babacığım! Şeytana ibadet etme; zira şeytan, Rahman'a âsî olmuştu. Ey babacığım! Ben, Rahman'dan gelecek bir azabın sana da dokunmasından korkuyorum: bu takdirde cehennemde de şeytana dost olursun**” (Meryem 41-45)

Rahman'ın yolundan başkasına tabi olan herkesi şeytan saptırır ve ona bir dost olur. O da kendisini küfrün tarafına çeker; işitmeyen ve görmeyen putlara, kendisine kulluk edenlere hiçbir faydası olamayan şeylere ibadete yönlendirir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِن قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ – إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ – قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءنَا لَهَا عَابِدِينَ – قَالَ لَقَدْ كُنتُمْ أَنتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ – قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ – قَالَ بَل رَّبُّكُمْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَأَنَا عَلَى ذَلِكُم مِّنَ الشَّاهِدِينَ }

"**Biz, daha önce de ibrahim'e nübüvvet alametini vermiştik. Zaten onu biliyorduk. Bir gün babasına ve kavmine şöyle demişti: "Kendilerine ibadet ettiğiniz bu heykeller ne?" Onlar da demişlerdi ki: "Atalarımızı onlara ibadet eden kimseler olarak bulduk." O da şöyle demişti: "Hiç şüphe yok ki siz ve atalarınız, apaçık bir sapıklık içinde bulunuyorsunuz" Onlar ise demişlerdi ki: "Sen bize hakkı mı getirdin, yoksa şakacılardan mısın?" İbrahim de şöyle demişti: "Hayır: Rabbiniz, kendi yarattığı göklerin ve yerin de Rabbidir. Ben de buna şâhid olanlardanım**" (Enbiya 51-56)

İmam Ahmed'in Müsned'inde (2/50) hasen bir isnad ile İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan şöyle rivayet edilmiştir:

Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu ki: “**Allah’a ortak koşmadan ibadet edilmesine kadar kılıçla gönderildim. Rızkım, mızrağımın altında kılındı. Emrime muhalefet edene ise zillet ve küçüklük yazıldı. Kim bir kavme benzerse onlardandır**.”

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولاً أَنِ اعْبُدُواْ اللّهَ وَاجْتَنِبُواْ الطَّاغُوتَ }

“**Biz her ümmete, yalnız Allah'a ibadet etmeleri ve taguttan (şeytandan) da sakınmaları için bir peygamber gönderdik.**” (Nahl 36)

{ وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ }

“**Senden önce hiçbir peygamber göndermedik ki ona, "benden başka ilâh yoktur; bu itibarla bana ibadet edin" diye vahyetmiş olmayalım.**” (Enbiya 25)

La ilahe illallah: kulların rabbinin azabından kurtaran tevhid kelimesidir. Bu, rasullerin davetinin ve cennetin anahtarıdır. Bu, kanı ve malı koruyan kelimedir. Müslümanlar ile kafirler arasındaki ayırıcı farktır.

İmam Ahmed'in Müsned'inde sahih bir isnad ile Eş'as b. Ebi'ş-Şa'sa'dan rivayet ediliyor: "Malik b. Kinane oğullarından bir şey bana anlattı: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'i Zul-Mecaz çarşısında gördüm. La ilahe illallah diyor ve şöyle sesleniyordu:

يا أيها الناس قولوا لا إله إلا الله تفلحوا

"**Ey insanlar! La ilahe illallah deyin ki kurtulasınız**."[1]

Nebî sallallahu aleyhi ve sellem kurtuluşu "La ilahe illallah" demeye bağlamıştır. Yani bunun yanında bir de gerekleriyle amel etmeye. Nefiy ve ispat buna delalet eder. "La ilahe" sözü, Allah'ın dışında kendisine ibadet edilen her şeyin iptalidir. "illallah" sözü ise yalnızca Allah'a ibadet etmektir. Yine O'nu mülkünde, idaresinde tek kabul etmek gerektiği gibi, korku, ümit, sevgi, boyun eğme ve benzeri Allah'ın emrettiği ibadetlerle O'na kullukta da tek kabul edilmesi, Allah'tan başkasına, kendisi için dahi fayda ve zarara malik olmayanlara ibadet yönlendirilmemesi gerekir. Bu, bütün ibadetlerinde mahlûkatına muhtaç olmayıp, her şeyin kendisine muhtaç olduğu Samed, Hayy ve Kayyum olan Rabbi birlemendir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

[1] Ahmed (4/63)

{ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِن قِطْمِيرٍ – إِن تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ }

"**O'ndan başka yalvardıklarınız, bir çekirdek lifine bile sahip değildirler. Eğer onlara duâ ederseniz, duanızı işitmezler; işitseler bile, size cevap veremezler. Kıyamet günü sizin ortak koşmanızı inkâr ederler. Her şeyden haberdâr olan Allah gibi hiç kimse sana haber veremez.**" (Fatır 13-14)

{ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللهِ عِبَادٌ أَمْثَالُكُمْ فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُواْ لَكُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ – أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ يَبْطِشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ يُبْصِرُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا قُلِ ادْعُواْ شُرَكَاءكُمْ ثُمَّ كِيدُونِ فَلاَ تُنظِرُونِ }

"**Allah'ı bırakıp da kendilerine seslenip dua ettiğiniz kimseler de sizin gibi kullardır. (Eğer iddianızda) doğru iseniz, onlara seslenip dua edin de, sizin duanıza icabet etsinler. Onların yürüyecek ayakları mı vardır yahut tutacak elleri, görecek gözleri, işitecek kulakları mı vardır? (Ey Muhammed! O müşriklere) de ki: "Allah a koştuğunuz ortaklarınızı çağırın; sonra da (yardımlaşarak) bana tuzak kurun ve bana hiç fırsat bırakmayın**" (A'raf 194-195)

Bu zamanda ve daha öncesinde kabirlere kulluk edenler, bu Kur'ân ayetlerinin ve nebevî hadislerin gösterdiği manaya muhalefet etmişler, ibadetlerin çoğunu ölülere ve başkalarına yönlendirmişlerdir. İbadeti yönlendirdikleri bu varlıklar, kendilerine ibadet ve dua edenler bir tarafa, kendileri için dahi bir fayda veya zarar verme gücüne sahip değillerdir. Onların Allah'ın dışında ibadet ettikleri mabudlarını birbirinden üstün saydıklarını görürsünüz. Allah'tan başkasına ibadet yönlendirmeleri yasaklanmasına rağmen bunu yapanlara yazıklar olsun! Onların putlarına ve mabudlarına ibadette samimi ve şiddetli bir ümit içinde olduklarını görürsünüz. Onlardan sıkıntılarını kaldırmalarını, ihtiyaçlarını gidermelerini isterler. Böylece açıkça şirk koşarlar. Allah Teâlâ'nın emretmiş olduğu tevhidi şirk sayarlar. O'nun yasakladığı şirki ise tevhid sayarlar.

Bugünkü kabirperestlerin hali budur. Tevhidi yıkmakta, Allah'tan başkalarına seslenerek açıkça şirk koşmaktadırlar. Kadın ve erkeklerin onların kabirleri yanında ağlayarak rüku ve secde ettiklerini yahut bu kabirleri tavaf ettiklerini görürsün.

Allah'tan bizleri hidayete ulaştırmasını, hidayet ettikten sonra kalplerimizi kaydırmamasını dileriz. İşte bunlar, Allah Teâlâ'nın tevbe etmek haricinde asla bağışlamayacağı açık şirktir.

Tevhid, Allah'ın kullarına farz kıldığı şeylerin en başında gelen din esasıdır. Tevhid, gönülleri huzura erdirir, göğüsleri genişletir. Rahmanın dostları ile şeytanın dostlarını birbirinden ayırır. Kul, tevhiddeki mertebesinin kemaline göre Allah'ın dostu olur. Şüphesiz insanlar, tevhidin gerçekleştirilmesi konusunda farklı mertebededirler.

Selef, tevhidi gerçekleştirme, onu; şirk, bidat ve günah şaibelerinden koruma konusunda hırs göstermişlerdir. Tevhidi ancak doğruluk ve iman sahibi kimseler gerçekleştirir.

Tevhidi en mükemmel şekilde gerçekleştirenler; peygamberlerdir. Zira onlar emredilenleri yerine getiren ve şirk, bidat ve günahlar gibi yasakları terk eden kimselerdir.

Onların tevhidi gerçekleştirmediklerini iddia eden, yani şirk, bidat ve isyanlardan tevhidi korumadıklarını iddia eden kimse İslam'ı boynundan çıkarmış, küfür ve nifakı giyinmiş olur. Zira rasullerin daveti şirki yıkmak ve bidatleri iptal etmek üzerine kuruludur. Onları tevhidi bilmemekle veya gerçekleştirmemekle suçlamak, Kur'ân'ın açıkça belirttiği gibi, onların şirki yok edip tevhide davet etmekle gönderilmiş oldukları hususunu yalanlamak olduğundan küfürdür. Tevhidi bilmeyen, ona nasıl davet edebilir? Bu, iddia sahiplerinin en büyük çelişkisidir. Allah yardımcımız olsun.

Bil ki, kulun tevhidi ve onu gerçekleştirmedeki kemali nispetinde göğsü genişler. Zira tevhid, göğüslerin genişlemesini sağlayan vesilelerin en büyüğüdür. Kulun tevhidi kuvvetlendikçe göğsü genişler. Eksildikçe de daralır.

Şirk ise göğüs darlığı ve sıkıntısının en büyük sebebidir. Zira müşrik, Allah'ı başkasıyla değişmiştir. O'nu, ne kendisi, ne de başkaları için fayda veya zarar gücüne sahip olmayan için başkasıyla eşit görerek Rabbine en büyük kusurla eksiklik isnat etmiştir.

İnsanlar nübüvvet asrından uzaklaştıkça cehalet artmıştır.

Bütün kötülükler, Allah ve O'nun yüceliği hakkındaki cehalete döner. Cehalet çoğalır ve yayılırsa Allah'a ortak koşma da yayılır. Bidatler ve çirkin işler çoğalır.

Buhari ve Muslim, Sahih'lerinde Abdullah b. Amr b. El-As radıyallahu anhuma'dan rivayet ediyorlar: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu ki:

(إن الله لا يقبض العلم انتزاعا ينتزعه من صدور الرجال ، ولكن يقبض العلم بقبض العلماء حتى إذا لم يبق عالما اتخذ الناس رؤوسا جهلا فسئلوا فأفتوا بغير علم فضلوا وأضلوا

"**Şüphesiz Allah ilmi, kişilerin göğüslerinden çekerek kaldırmaz. Lakin, alimlerin canlarını almak suretiyle ilmi kaldırır. Öyle ki, bir âlim kalmaz da insanlar cahilleri önder edinirler, onlara sorarlar. Onlar da ilimsiz olarak fetva vererek hem kendilerini, hem de başkalarını saptırırlar**."

İlimleriyle amel eden alimlerin gitmesi, kulların cahillik ve sapıklıklarının ortaya çıkmasının sebeplerindendir. Dünya hayatı karşılığında ahireti satan alimlere gelince, onların varlığı, yeryüzünde fesat çıkmasının sebeplerindendir. Onlar da ne kadar çoktur!

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إِنَّ كَثِيراً مِّنَ الأَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللّهِ ... }

“**Ey îman edenler! Âlimlerin ve abidlerin çoğu, halkın mallarını haksız yere yemekte ve (onları) Allah'ın yolundan alıkoymaktadırlar**…” (Tevbe 34)

Bu ayette Allah Teâlâ, âlimlerin ve abidlerin çoğunun insanların mallarını haksız yere yediklerini, peşin olanı talep ederek helal ve haram konusunda gevşeklik gösterdiklerini haber veriyor.

Bu önder edinilen kimseler, mal ve makamlarını korumak için Allah’ın yolundan alıkoyarlar. Hakkı batıl ile karıştırırlar. İşte kötü alimlerin özelliği budur.

Allah’tan başkasına ibadet eden, rüku ve secde eden, kurban kesen, adakta bulunan, ibadetleri Allah’ın dışındakilere, ölülere vb. yönlendiren kimselerin çoğu, insanların mallarını haksız olarak yiyen ve Allah’ın yolundan alıkoyan kötü ve günahkar alimler sebebiyle şirke düşmektedirler. Onların günahkâr fetvaları cahillik ve şehvetlerine ulaşmak için Allah ve rasulüne düşmanlık etmeleri üzerine kuruludur.

Onlar ve benzerleri olan kötü alimler hakkında Allah Azze ve Celle şöyle buyurmuştur:

{ فَخَلَفَ مِن بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُواْ الْكِتَابَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَذَا الأَدْنَى وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَا وَإِن يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِّثْلُهُ يَأْخُذُوهُ أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِم مِّيثَاقُ الْكِتَابِ أَن لاَّ يِقُولُواْ عَلَى اللهِ إِلاَّ الْحَقَّ وَدَرَسُواْ مَا فِيهِ وَالدَّارُ الآخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلاَ تَعْقِلُونَ }

"**Onların ardından, kitaba vâris olan bir takım kötü insanlar gelmişti ki, "nasıl olsa bağışlanacağız" diyerek, bu dünyanın her çeşit malını alıyorlar, onun gibi başka bir mal daha gelse, onu da almaktan geri durmuyorlardı. Oysa Allah'a karşı gerçekten başka bir şey söylemeyecekleri hususunda kendilerinden kitap mîsakı alınmamış mı idi? Kitabın içindekileri de öğrenmemişler mi idi? Âhiret yurdu, sakınanlar için daha hayırlıdır. Hiç akıl etmiyor musunuz?**" (A'raf 169)

Bu ayette kötü âlimlerin bazı özellikleri vardır. Allah gibi kimse sana haber veremez.

Onlardan sakınmak gerekir. Zira onların din işlerini yerine getirmek ve dinin aslına aykırı olanlardan yasaklamak gibi hedefleri yoktur. Bir şey bilmeyen, onların ellerindeki hükümleri anlayamayan avam halkın çoğunu saptırmışlar ve her doğru yolun önüne oturmuşlardır. İnna lillahi ve inna ileyhi raciun.